

Predikan 11 söndagen efter Trefaldighet

Pastor Johannes Rydh

Stockholm, 28 augusti 2022

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Nåd vare med er, och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

Bön: Herre, nåderike Gud, du som ser in i våra syndiga hjärtan och avslöjar all falskhet, kläd oss genom tron i din sanna rättfärdighet som skänker oss frid genom syndernas förlåtelse och evigt liv. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Matt. 21:28–31 (2 årgången)

Jesus frågade översteprästerna och folkets äldste: "Vad anser ni om detta? En man hade två söner. Han gick till den förste och sade: Min son, gå i dag och arbeta i min vingård. Jag vill inte, svarade han, men ångrade sig sedan och gick. Mannen vände sig då till den andre och sade samma sak. Han svarade: Ja, herre, men han gick inte. Vilken av de båda gjorde som fadern ville?" De svarade: "Den förste." Jesus sade till dem: "Amen säger jag er: Publikaner och horor skall gå in i Guds rike men inte ni."

I dagens text ser vi Jesus framställa i en liknelse två söner. Den första är motsträvig och ovillig att följa faderns vilja, men ångrar sig och gör bättring. Den andra är villig till det yttre, lydig med munnen, men gör till sist ändå inte det som fadern förväntar sig av honom.

Samma jämförelse, samma kontrast, finner vi i evangelietextens framställan av farisén och publikanen. Det handlar i båda fallen om *sann och falsk rättfärdighet*, som söndagens överskrift lyder. Den kristna huvudlära kan aldrig nog framhävas och utläggas, utan måste varje söndag ljuda från predikstolen. Detta motiveras väl av följande viktiga konstaterande:

Vi behöver rättfärdighet

Gud är helig och rättfärdig, och han skapade också människorna till sin avbild, till att vara heliga och rättfärdiga. Då levde de i fullständig harmoni med

Gud och följde villigt den naturliga lagen som han inpräntat i deras hjärtan. Men till följd av syndafallet förlorade människan Guds avbild och blev andligen förslavade under synden. Istället för att vara Guds barn i förtröstan på hans goda vilja, blev hon en Guds fiende som hatar honom och alla hans verk. Den fallna människan kan inte annat än att synda och lockas ständigt till detta av djävulen och sitt eget onda kött. Det är ett fullständigt fördärv av människan natur. I dagens epistel skrev Paulus: *Ty jag vet att i mig, det vill säga i mitt kött, bor inte något gott. (Rom. 7:18)*

Men Gud är fortfarande helig och rättfärdig. Det betyder att han kräver lagens fullkomliga efterlevnad. Hans rättvisa kräver att det goda belönas och det onda bestraffas, men ingen människa kan efter fallet uppbåda det goda. Han har inte mildrat sina krav eller sänkt ribban för att anpassa efter situationen, som moderna människor gärna inbillar sig. Tio Guds bud gäller med oförminskad skärpa i evig tid för alla människor. Den som inte följer dem till punkt och pricka drabbas av Guds heliga vrede och det eviga straff som därtill står fastställt. Paulus skriver: *Under förbannelse står den som inte håller fast vid allt som är skrivet i lagens bok och gör därefter. (Gal. 3:10)*

Det samvete som Gud skapat i oss lever fortfarande kvar, om än fördunklat och försvagat av syndens gift. Detta spår av Guds lag tjänar till att tygla syndens grövsta utbrott och hjälper till att hålla ordning i samhället. Men det räcker inte att följa samvetet och leva ett gott borgerligt liv. Lagen går mycket djupare än så, och vår synd har ett så mycket starkare grepp om oss än vad människor vill erkänna. Jakob skriver: *Ty den som håller hela lagen men bryter mot ett enda bud är skyldig till allt. (Jak. 2:10)*

Utan rättfärdighet saknar människan all slags gemenskap med Gud. Förirrad i andligt mörker är hon hemfallen åt den slutliga domstolen, där Gud med helig vrede utdömer den eviga döden över all synd. Därför är en rättfärdighet inför Gud nödvändig.

Den falska rättfärdigheten

Den falska rättfärdigheten består i förtröstan på sig själv. Den representeras av liknelsens son som säger *"Ja, herre"*, men som inte gör därefter. På samma

sätt var det med farisén i templet. Detta vänder Jesus mot överstepräster och folkets äldste, som han talade till. De var måna om att framstå som fromma och rättfärdiga inför sina medmänniskor. De ansåg sig uppfylla lagen och därmed förtjäna Guds nåd – att de hade sagt ett klart och rungande ”ja” till Gud. Men i Guds ögon, det enda sammanhang som verkligen spelar roll, var deras lydnad till intet värde. Bakom den yttre fromheten fanns ingen bot och bättring, inget pånyttfött liv baserat på dopets nåd. De hade inte sagt ja till Gud, utan till sin egen rättfärdighet.

Det är förvisso gott och riktigt att sträva efter att hålla buden, att avhålla sig från mord, stöld, äktenskapsbrott och onda begär. Det kräver Guds lag, och lagen är god. Men genom detta går det inte att uppnå en rättfärdighet annat än inför andra människor.

Jesus sammanfattade åhörarnas andliga tillstånd sålunda:

”Publikaner och horor skall gå in i Guds rike men inte ni. Ty Johannes kom till er på rättfärdighetens väg, men ni trodde inte på honom. Publikaner och horor trodde på honom. Och fastän ni såg det, ångrade ni er inte heller efteråt och trodde på honom.”
(Matt. 21:31–32)

I den falska rättfärdigheten finns inget utrymme för evangelium. Det behövs helt enkelt inte någon förlåtelse eller omvändelse om man anser sig redan uppfylla lagen genom gärningar. Då kan man vara tillfreds med sin tillvaro och se ner på syndare. Därför förkastades både Johannes och Jesus.

Den sanna rättfärdigheten

Den sanna rättfärdigheten däremot kommer av tron på Jesus Kristus. Det är en främmande rättfärdighet som förvärvats av hans ställföreträdande laguppfyllelse. Paulus skriver: *Honom har Gud, genom hans blod, ställt fram som en nådastol, att tas emot genom tron. (Rom. 3:25)* Kristus tog på sig alla våra synder och led straffet för dem. När Fadern uppväckte honom på tredje dagen var detta kvittot på att Sonens tillfyllestgörande hade accepterats och var giltigt, till frälsning för var och en som tror. Här baseras inget på bristfälliga människors ansträngningar, utan enbart på den helige, allsmäktige Guden som i sin nåd

förbarmat sig över den fallna människan. Guds verk är aldrig osäkert utan visst och pålitligt. Det är helt och hållet hans rättfärdighet, hans omvändelseverk, hans nåd. Den som tror detta är rättfärdig.

Denna tro finner vi hos liknelsens första son, som är templets publikan i andra kläder, den som slog sig för bröstet i sin andliga nöd och bad om Guds förlåtelse. Han hade hört lagens ord, valt att gå sin egen väg till ett ogudaktigt liv, men till slut kommit till besinning. Där fanns inte självbedrägelsens hopp om att med egna krafter kunna bestå inför Gud. Syndarens bättring är just detta: *Han ångrade sig sedan och gick.* Där hade Johannes döparens botpredikan träffat hjärtat och väckt tro på Guds Son. Där hade den sanna rättfärdigheten uppenbarats sig, den som leder till evigt liv och gemenskap med Gud.

Utöver dessa två sorters rättfärdighet finns inga ytterligare tillstånd vari människan kan befinna sig. Hon är antingen genom den helige Andes verk omvänd och förd till tro och i fast förtröstan på Guds nåd, eller så är hon kvar i syndens bojor och djävulens slaveri. Hon har antingen en sann rättfärdighet, eller en falsk. Det är därför angeläget för en kristen att rannsaka sig själv. Det går att med förnuftet bekänna sig till den rätta läran, utan att för den sakens skull besitta en levande tro. Låt oss därför be om Guds nåd att alltid förbli i tron och vara iklädda Kristi frälsande rättfärdighet.

Amen.

Bön: Himmelske Fader, du som står emot de högmånga men ger de ödmjuka din nåd. Vi ber dig: Bevara oss från att trösta på vår egen rättfärdighet. Verka i oss med ditt ord en sann ånger och botfärdighet, så att din nåd, som förkrossar oss, också ger oss kraft till ett nytt liv. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt Ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Hans Helige Ande stadfäste Ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan Ordets görare, och dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod, in-till änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Psalmer: 279, 260, 273, 218, 196, 192, 188, 363